

ابوالفضل العباس(ع)؛ شاخص وفاداری و مجمع فضائل معنوی و معرفتی

عباس(ع) را به عنوان شاخص وفاداری به پیمان الهی و مجمع فضائل معنوی، الهی و معرفتی می‌شناسیم؛ وی از نظر معرفت هم در مقام توحید به اوج رسیده بود و چون خدا را به خوبی و به درستی شناخته بود، به تبعیت از حسین بن علی(ع) به عنوان امام هم موفق شد.

عباس(ع) را به عنوان شاخص وفاداری به پیمان الهی و مجمع فضائل معنوی، الهی و معرفتی می‌شناسیم؛ وی از نظر معرفت هم در مقام توحید به اوج رسیده بود و چون خدا را به خوبی و به درستی شناخته بود، به تبعیت از حسین بن علی(ع) به عنوان امام هم موفق شد.

حجت الاسلام والمسلمین محمدرضا مصطفی‌پور، عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی در گفت‌وگو با خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، به بیان نکاتی در باب شخصیت و ویژگی‌های ابوالفضل العباس پرداخت و با اشاره به این که ایشان معصوم نبود، بیان کرد: اما او در خاندان عصمت پرورش یافت و تا پایان عمر یک معصوم را همراهی کرد و بر همین جهت می‌تواند برای ما به عنوان یک انسان والا و برجسته مورد توجه قرار بگیرد.

مصطفی‌پور یکی از راه‌های شناخت این بزرگان را توجه به اسماء و القاب آن‌ها عنوان کرد و گفت: این به این دلیل است که القابی که مخصوصاً برای یک شخص بزرگ تعیین می‌کنند نشان‌دهنده کمال وجودی آن فرد است یا یک ویژگی برجسته‌ای که آن فرد از آن برخوردار است.

معنای «عباس» و وجه عنوان «ابوالفضل»

وی با اشاره به اسم عباس و با بیان این که عباس به معنای انسان دلاوری است که در برابر باطل یا در برابر دشمن خود هیچ‌گاه کوتاه نمی‌آید، عنوان کرد: ما این کوتاه نیامدن را در منش ابوالفضل، هم در دوران زندگی حضرت امیر(ع) که در جنگ صفین این بزرگوار حضور پیدا کرده است و هم در ماجرای کربلا شاهد هستیم و می‌بینیم که ایشان هیچ وقت از موضع خود عقب‌نشینی نداشته است بلکه تا آن جایی که حق را تشخیص دادند در پای حق ایستادگی کردند و تا آن جا این ایستادگی را ادامه دادند که جام شهادت را هم نوشیدند.

مصطفی‌پور در مورد عنوان ابوالفضل یا ابوالفضائل نیز بیان کرد: این عنوان به ظاهر به معنای پدر فضل است و این که آیا ایشان فرزندی به نام فضل داشته است یا نه ما نمی‌دانیم، اما فضل به معنای فضیلت، ارزش، کرامت و عظمت اخلاقی و علمی است که در واقع قمر بنی هاشم از آن برخوردار بوده است. دلیل آن هم این است که در زیارت‌نامه ایشان می‌خوانیم که «السلام علیک ایها العبد الصالح المطیع لله و لرسوله». این یعنی تمام وجود این شخص اطاعت از خدا و رسول خدا بود و در واقع عبد صالح خدا بود و این مسئله یکی از عظمت‌ها و برجستگی‌های وجودی آن حضرت است.

این مدرس حوزه و دانشگاه یکی دیگر از اوصاف برجسته ابوالفضل(ع) را سقایی آن حضرت عنوان کرد که از دوران کودکی بر این منش سقایت بوده است و همچنین به ویژگی حسن ظاهری او هم اشاره کرد که در لقب قمر بنی هاشم متجلی شده است. عباس؛ شاخص وفا به خدا و اولیاء الهی

این کارشناس مذهبی بالاتر از همه را صفا و وفای عباس دانست و در این باره گفت: آن حضرت در کمال وفاداری با حضرت اباعبدالله الحسین(ع) و بلکه بالاتر یعنی وفاداری در ارتباط با پیمان الهی که همه ما با خدا داریم، شاخص است.

وی بیان کرد: بنا به آیات 60 و 61 سوره مبارکه یاسین همه ما پیمانی با خدا داریم که باید او را عبادت کنیم و از پیروی شیطان پرهیزیم و قمر بنی‌هاشم به این پیمان خدا عمل کرده است. در واقع با توجه به این که این پیمان در جایی دیگر به پیروی از رسول خدا(ص) و اولی الامر تعبیر شده است، می‌بینیم که ابوالفضل العباس هم در کربلا و هم در دوران زندگی خود پیرو امامان خود بود و لذا می‌بینیم که وقتی در برابر دشمن می‌ایستند سخنش این است که اگر دستانم را هم قطع کنید دست از امام خود بر نمی‌دارم و از او به عنوان امام صادق و راستگو پیروی می‌کنم.

این عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی افزود: بنابراین عباس کسی بود که وفای به خدا و وفای به اولیاء الهی داشت و علاوه بر این که در جامعه بشری هم همین ویژگی را داشته است و کسی از او تخلفی در ارتباط با تعهدات و پیمان‌ها نقل نکرده است.

اشتراک عباس با عموی خود در لقب «طیار»

وی با اشاره به این که از قمر بنی هاشم به عنوان «طیار» هم یاد شده است، گفت: من در جاهایی دیده‌ام که از او به عنوان طیار هم یاد شده است و شاید ریشه این حرف این باشد که امام صادق(ع) یا امام سجاد(ع) فرمودند: عموی ما عباس جایگاهی در قیامت دارد که همه شهدا بر حال او غبطه می‌خورند و آن این است که ایشان با دو بال بر فضای قیامت پرواز می‌کند. حُب این دو بال طبیعتاً به عوض دو دستی که ایشان در کربلا در رکاب اباعبدالله(ع) از دست داده است، به ایشان عطا می‌شود.

مصطفی‌پور با اشاره به بیان دیگری از امام معصوم(ع)، گفت: در سخن دیگری که ظاهراً از امام صادق(ع) است از عباس به عنوان شخصی یاد شده است که در امتحان الهی شرکت کرده و خوب از عهده این امتحان بر آمده است.

حمایت از حق، تا نهایت طاقت بشری به تبع شناخت حقیقت

وی با بیان این که یکی دیگر از مسائلی که در آموزه‌های دینی ما بر آن تأکید شده است مسئله امتحان و این مطلب است که همه انسان‌ها در معرض امتحان الهی هستند، عنوان کرد: امام صادق(ع) می‌گوید که حضرت عباس در تمام طول زندگی در این امتحان شرکت کرده است و به ویژه در کربلا و در آن جایی که امان‌نامه‌ای را برای او می‌آوردند سربلندی او را از این امتحانات الهی می‌بینیم. اینها مواردی است که شاید اگر کسی در آن موقعیت‌ها نباشد نتواند امتحان بودن آن را به خوبی درک کند. مصطفی‌پور در پایان افزود: در مجموع عباس مجمع فضائل معنوی، الهی و معرفتی بوده است و از نظر معرفت هم در مقام توحید به اوج رسیده بود و خدا را آن طور که بود شناخته بود و چون خدا را آن طور که بود شناخته بود به تبعیت از حسین بن علی(ع) به عنوان امام هم موفق شد و در واقع توانست از حق و حقیقت تا آن جایی که در توان دارد و به تعبیری تا نهایت طاقت بشری پیروی و حمایت داشته باشد.